

Utbildningsvetenskaplig kärna för förskollärare III: Ledarskap och konflikthantering

Core of Educational Science for Preschool Teachers III: Leadership and Conflict Management

15 högskolepoäng

15 credits

Ladokkod: C1FK70

Version: 3.0

Fastställt av: Utskottet för utbildningar inom pedagogik och lärande 2016-12-14

Gäller från: VT 2017

Nivå: Grundnivå

Huvudområde (successiv fördjupning): Pedagogiskt arbete (G2F)

Utbildningsområde: Verksamhetsförlagd utbildning 67%, Undervisning 33%

Ämnesgrupp: Pedagogik

Förkunskapskrav: Godkänt resultat i termin 1, 2, 3 och 4 samt godkänt resultat från all VFU i tidigare terminer inom ramen för Förskollärarutbildning, 210 hp

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Innehåll

Kursen behandlar yrkesrollen för förskollärare utifrån ett struktur- och aktörsperspektiv med fokus på ledarskap och konflikthantering. Centrala frågor som belyses och kritiskt granskas är lärares samarbete kring skolors och förskolors arbetsformer och olika synsätt/ideologier kring detta. Dessutom behandlas frågor som berör konflikthantering på olika nivåer i verksamheten. Konflikthanteringsmetoder studeras i förhållande till konkreta fall från förskola där såväl barn som vuxna är inblandade. Diskriminering, trakasserier och kränkande behandling lyfts liksom metoder för att motverka dessa fenomen. I kursen behandlas styrnings- och ledarskapsbegreppet i relation till förskollärares samarbete. Ett uttryck för detta är inslag av gestaltungsövningar med fokus på föräldrasamverkan samt att studenterna i denna kurs får granska handlingsplaner mot diskriminering och kränkande behandling. Verksamhetsförlagd utbildning ingår i kursen.

Mål

Efter avslutad kurs ska studenten kunna, med avseende på,

1. Kunskap och förståelse

- 1.1 Beskriva och förklara begreppen diskriminering, trakasserier och kränkande behandling såsom mobbning, samt redogöra för och värdera olika metoder för att motverka dessa fenomen
- 1.2 Redogöra för juridiska, etiska och praktiska aspekter av föräldrasamverkan
- 1.3 Redogöra för, jämföra och tillämpa teorier om konflikthantering på individ-, grupp- och organisationsnivå med särskilt fokus på förskolan som verksamhet

2. Färdighet och förmåga

- 2.1 Belysa och reflektera kring hur ledning och styrning påverkar förskollärares villkor och handlingar och hur dessa kan uttryckas i olika förskolekulturer
- 2.2 Konkretisera och analysera ledarskap i pedagogisk verksamhet
- 2.3 Observera, kartlägga och dokumentera barns utveckling och lärande på ett sätt som överensstämmer med mål och syfte i gällande styrdokument
- 2.4 Utifrån observationer och kartläggningar av barns utveckling och lärande, uppvisa didaktisk medvetenhet om och självständigt formulera mål, planera, leda, genomföra, utvärdera och dokumentera lärandesituationer i förskolan utifrån mål och syfte i gällande styrdokument
- 2.5 Utifrån respektive förskolas handlingsplaner och policydokument arbeta målmedvetet med att skapa ett förtroendefullt klimat i barngruppen där alla barn utvecklas, blir bekräftade och känner sig trygga

2.6 Tillämpa olika strategier för att förebygga och hantera konflikter professionellt

2.7 I mötet med barn och kollegor använda ämneskunskaper och ämnesdidaktiska begrepp i ett relevant yrkesspråk

3. Värderingsförmåga och förhållningssätt

3.1 Ta initiativ för att kommunicera med, och skapa professionella relationer till, barn, kollegor och vårdnadshavare

3.2 Identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och utveckla sin kompetens i det pedagogiska arbetet

Undervisningsformer

Undervisningen i kursen består av

- föreläsningar
- seminarier
- workshops
- studiegruppsarbete
- verksamhetsförlagd utbildning

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer

Kursen examineras genom följande examinationsmoment:

(NÄ02) VFU samt mentorsverksamhet

Verksamhetsförlagd utbildning

Lärandemål: 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 3.1 och 3.2

Högskolepoäng: 9,0

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(NÄ03) Vårdnadshavarmöte

Workshop

Lärandemål: 1.2

Högskolepoäng: 1,0

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(SE01) Ledarskap

Seminarier

Lärandemål: 2.1 och 2.2

Högskolepoäng: 2,0

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(TE01) Tentamen Likabehandling och konflikthantering

Salstentamen

Lärandemål: 1.1 och 1.3

Högskolepoäng: 3,0

Betygsskala: Underkänd och Godkänd

Bedömning av den verksamhetsförlagda utbildningen sker enligt ett systematiserat och validerat bedömningsformulär. Det maximala antalet examinationstillfällen för verksamhetsförlagd utbildning är två. Examinator kan med omedelbar verkan avbryta en students verksamhetsförlagda utbildning, eller motsvarande, om studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att barns/elevs säkerhet, integritet eller föräldrars förtroende för verksamheten riskeras. När verksamhetsförlagd utbildning avbryts på detta sätt innebär det att studenten underkänns på aktuellt moment och att ett verksamhetsförlagt utbildningstillfälle är förbrukat. I sådana fall skall en individuell utvecklingsplan upprättas av examinator i samråd med studenten. Student som underkänts i den praktiska delen har möjlighet att genomgå ytterligare ett verksamhetsförlagt utbildningstillfälle på denna kurs såvida inte två examinationstillfällen redan förbrukats. Om student på eget initiativ avbryter verksamhetsförlagd utbildning, leder avbrottet till att studenten underkänns på kursen. Studenten erbjuds i sådant fall en ny praktikperiod i samband med nästa kurstillfälle såvida inte det maximala antalet examinationstillfällen redan uppnåtts. Betyg grundas på en samlad bedömning av studentens kunskaper, färdigheter och värderingsförmåga. Betyg bestäms av särskilt utsedd lärare (examinator) (Högskoleförordningen, 6 kap 18-19 §§). Väl godkänd, VG, på hel kurs kan student erhålla när student har VG på mer än 50% av de poäng som är VG-grundande.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Kurslitteraturen är i huvudsak på svenska, men kurslitteratur på engelska, norska och/eller danska kan förekomma.

Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling. (2012). Stockholm: Skolverket (55 s)

Bartley, Kristina (2007). Skolans demokratiuppdrag förstärks: om rätten till skadestånd för kränkande behandling. I Zimmerman, Fredrik (red). *Perspektiv på demokrati: en vänbok till Hans Lindfors*. Borås: Högskolan i Borås, ss. 68-98. (Skrifter från Institutionen för pedagogik 2007:1) (31 s)

Bartley, Kristina (2015). Den provokativa (van)makten. *Arbetsmarknad & arbetsliv*, 21(3), ss. 42-56 (15 s)

Børhaug, Kjetil & Lotsberg, Dag Øyvind (2014). Fra kollegafelleskap til ledelseshierarki? De pedagogiske lederne i barnehagens ledelseprocess. *Nordic Early Childhood Education Research Journal* 7(13), 1-17 (17 s)

Colnerud, Gunnel (2007). När lärare mobbar och kränker eller sårar. I Thors, Christina (red.) (2007). *Utstött: en bok om mobbning*. Stockholm: Lärarförbundets förlag, ss. 127-134. (8 s)

Engdahl, Ingrid & Ärlemalm-Hagsér, Eva (red.) (2015). *Att bli förskollärare: mångfacetterad komplexitet*. 1. uppl. Stockholm: Liber (kap. 1, 12-13) s 21-25, 223-252 (34 s)

Eriksson, Anita (2014). Förskollärarens förtydligade ansvar – en balansgång mellan ett demokratiskt förhållningssätt och att utöva yrkeskunskap. *Nordic Early Childhood Education Research Journal* 7(6), 1-17 (17 s)

Eriksson, Anita (2015). Förskollärarens ansvar – från självpåtaget till pålagt och delvis legitimerat. *Pedagogisk forskning i Sverige* 20(1-2), 8-32 (24 s)

Friberg, Birgitta & Hakvoort, Ilse (red.) (2012). *Konflikthantering i professionellt lärarskap*. 2. uppl. Malmö: Gleerups (219 s)

Larsen, Ann Kristin & Vaagan Slåtte, Mette (2014). Mot en ny pedagogisk lederrolle og lederidentitet? *Nordic Early Childhood Education Research Journal* 7(5), 1-19 (19 s)

Nilsen, Hanne Kirsten (2015). Konstruksjoner av lederskap i barnehagen. *Nordic Early Childhood Education Research Journal* 11(8), 1-15 (15 s)

Normell, Margareta (2004). *Pedagogens inre rum: om betydelsen av känslomässig mognad*. Lund: Studentlitteratur (131 s)

Plymoth, Birgitta & Reimers, Eva (2015). A Historical Overview: Care and Education Intersecting with Status and Class in Swedish Childminder Education 1975-2011. *Nordic Early Childhood Education Research Journal* 9(3), 1-16 (16 s)

Pramling Samuelsson, Ingrid, Williams, Pia & Sherida, Sonja (2015). Stora barngrupper I förskolan relaterat till läroplanens intentioner. *Nordic Early Childhood Education Research Journal* 9(7), 1-14 (14 s)

Riddersporre, Bim, & Persson, Sven (red.) (2010). *Utbildningsvetenskap för förskolan*. Stockholm: Natur & Kultur (kap. 3, 11) s 61-80, 211-227 (35 s) *

Rosenberg, Marshall B. (2004). *Vi kan reda ut det!: fredliga och kraftfulla sätt att lösa konflikter: medling och konflikthantering med hjälp av Nonviolent communication*. Svensbyn: Friare liv konsult (31 s)

Steinnes, Gerd Sylvi & Haug, Peder (2013). Consequences of staff composition in Norwegian kindergarten. *Nordic Early Childhood Education Research Journal* 6 (13), s. 1-13 (13 s)

Styf, Maria (2012). *Pedagogisk ledning för en pedagogisk verksamhet? [Elektronisk resurs]: om den kommunala förskolans ledningsstruktur*. Diss. Umeå: Umeå universitet, 2012 (utdrag, 12 s)

Svaleryd, Kajsa & Hjertson, Moa (2012). *Likabehandling i förskola & skola*. 1. uppl. Stockholm: Liber (240 s)

Ytterligare litteratur kan tillkomma enligt lärarens anvisningar (ca 200 s)

Studentinflytande och utvärdering

Före kursstart inbjuds studenterna till kursinformationsmöte. Kursen utvärderas i enlighet med gällande riktlinjer för kursvärderingar vid Högskolan i Borås, där studenternas synpunkter ska inhämtas. Kursutvärderingsrapporten publiceras och återkopplas till deltagande och blivande studenter i enlighet med ovan nämnda riktlinjer och ligger till grund för framtida

utveckling av kurser och utbildningsprogram.

Kursansvarig lärare ansvarar för att utvärdering enligt ovan genomförs.

Övrigt

Kursen ingår i Förskollärarytbildning, 210 hp.